

BIBLIOTECA
UNIVERSITĂȚII
CLUJ

◆
DONAȚIUNEA
PROF. ALEX. LAPEDATU

B. A. L. 4951

CASSIAN R. MUNTEANU

Bătălia dela Mărășești

— Zilele de glorie ale Armatei I-a Română —

(24 Iulie — 10 August v. 1917)

Editura Librăriei PAVEL SURU

București, Calea Victoriei, 85
1919

Cu 2 hărți și anexe.

B. A. P.

4951

CASSIAN R. MUNTEANU

Bătălia de la Mărășești

— Zilele de glorie ale Armatei I-a română —

(24 Iulie — 10 August v. 1917)

Editura Librăriei PAVEL SURU

București, Calea Victoriei, 85

1919

Cu 2 hărți și anexe.

De acelaș autor :

Atacul, însemnările din război ale unui soldat român din armata austro-ungară.

Editura Stănciulescu, București 1915. (Epuizat)

Vor apare :

Prin Basarabia românească (însemnări de călătorie).

Cântece din pribegie (poezii).

Dau, în cele ce urmează, descrierea sumară a bătăliei dela Mărășești, cu evenimentele cari au precedat-o.

Nu intru în considerații de critică strategică și amănunte, lăsând aceasta pe seama specialiștilor. Doar pentru orientarea cititorilor complectez cu câteva anexe mai importante și cu 2 hărți. Așa că broșura aceasta e scrisă pentru public, de un ziarist bănățean, voluntar în armata română, care a avut cinstea să fie, în timpul operațiilor, cu postul de comandă al Armatei I, în nemijlocita apropiere a frontului, văzând lupta desfășurându-se înaintea ochilor și participând cu tot sufletul său de Român la ea.

Amintirea acestor zile glorioase ne-a îndreptățit să credem cu tărie, în vremea de restriște ce a urmat, că neamul nostru, luptând eroic pentru idealul său și pentru cauza umanității, și-a consfințit dreptul la viață și la un viitor mai mare și mai fericit, care acum se înfăptuiește.

București, Decembrie, 1918.

C. R. M.

(Scrierea aceasta a fost terminată încă din luna Octombrie 1917, în Bârlad; însă din cauza nesiguranței în care intrasem după aceea, precum și din lipsă de mijloace tehnice, ea nu a putut apare până azi.)

1.

În dezastrul militar al României din toamna anului 1916 — datorit în mare parte trădării vechiului regim rusesc — floarea armatei noastre s'a prăpădit și mai bine de două treimi din țară: Oltenia, Muntenia și Dobrogea au fost invadate. O parte din armată, care lupta pe frontiera muntoasă a Moldovei, complectată și cu elemente mai puțin încercate, s'a constituit în Armata II-a sub comanda Generalului Averescu, fiind pe loc inamicul toată iarna, la pasul Oituz — ca un simbol că armata română niciodată nu a fost scoasă de pe front. Restul armatei s'a împrăștiat în toată Moldova, de unde până în primăvară, cu neprețuitul concurs al misiunii militare franceze, a înviat Armata I-a română.

În Mai eram gata: nouă divizii refăcute, provăzute cu numeroasă artilerie grea și ușoară; trupele admirabil instruite și echipate, conduse de ofițeri bătrâni experimentați și tineri cu școală franceză. Moralul tuturorora înălțător, toți având gândul răzbunării suferințelor îndurate și dorul desrobirii patriei invadate. În acest timp au început să curgă și batalioanele de voluntari ardeleni și bucovineni, foști prizonieri de război în Rusia, cari, deși nu constituiau imediat o rezervă considerabilă, însemnau biruința ideii noastre de unitate națională, cu teritoriile revendicate.

Perspectiva era din cele mai frumoase. Pe când trupele noastre își urmau marșul spre front, noaptea, în cea mai mare discreție, armatele ruse revoluționare luară ofensiva la Kalus, în Galiția. Deși nu așteptam o decisivă dela Ruși, totuși credeam că cel puțin disciplina s'a restabilit la ei.

La începutul lui Iulie Armata I-a română luase poziție pe front, dealungul Siretului, dela Biliiești până dincolo de Námoloasa, având la stânga până la mare Armata VI-a rusă, la dreapta până la Irești Armata IV-a rusă, de unde mai departe în munți urma Armata II-a română.

De fapt planul ofensivei noastre era grandios și eram așa de siguri de reușită, dacă nu ar fi fost zădărnici de Ruși, tocmai când începuse executarea lui. Hotărât aveam atunci superioritate asupra inamicului, atât în oameni cât și în material — plus ascendentul moral al trupelor române. Aceste patru armate aveau să măture pe inamic până la granițele României, ori poate și mai departe. Cele două armate ruse, dacă ar și fi fost mai puțin combative, fatalmente erau atrase înainte de valul celor două armate ale noastre, cari prindeau ca într-un clește pe inamic, punându-l pe fugă, ori silindu-l să se predea.

Inceputul l-a făcut Armata II-a română, luând ofensiva în ziua de 10 Iulie în munții Vrancei. Aci frontul inamic a fost sfărâmat pe o lungime de 30 km., înaintând în două zile peste 20 km. în adâncime și cucerind mai multe sate, câteva mii de prizonieri și imens material de războiu.

În ziua de 12 Iulie trebuia să ia ofensiva și Armata I-a română, osbind întâi în sectorul Námoloasa. Aveam aci două divizii (a 13-a și a 14-a) în fața ce-

lor cinci batalioane inamice (reg. 2 grenadiri și încă două batalioane dela alt regiment); iar pregătirea de artilerie de toate calibrele, care a durat trei zile (artileria grea descoperindu-se inamicului numai în aceste zile), a distrus rețelele de sârmă din față și a întors complet tranșeele inamice, așa că — după cum s'a constatat în urmă — numai bombardamentul nostru gonise pe inamic din primele linii.

Dar această zi nenorocită de 12 Iulie a spulberat și toate speranțele noastre !

Deja cu o zi mai înainte auzisem că Armata IV-a rusă, care trebuia, alătura cu Armata II-a română, să ocupe Măgura Odobeștilor (Nord-Vest de Focșani), cu greu s'a urnit din loc, înaintând puțin și numai pe locurile evacuate de inamic în urma izbitorii date de Armata II-a. Apoi veniseră și oarecari vești neliniștitoare din Galiția, iar în ziua de 12 s'a confirmat că Armatele ruse părăsesc, aproape fără luptă, întreaga Bucovină, descoperind astfel Moldova dinspre miază-noapte. Ofensiva lui Averescu a trebuit să fie oprită¹⁾, iar a Armatei I contramandată tocmai în noaptea când trebuia să se deslanțue. Căci la ce ar fi folosit recucerirea teritoriului ocupat, când dela nord eram amenințați, atât de grav, să fim încercuiți. Am rămas, cu inima strânsă de durere, în așteptarea evenimentelor și la discreția onoratului comitet al muncitorilor și soldaților ruși de pe frontul galițian, care decidea soarta noastră... Totuși, din puținele

1) Mai târziu s'a adevărit că Comandamentul General al Rușilor a dat ordin pentru oprirea oricărei ofensive, tocmai când noi pusese planul în executare. Dealtfel și ofensiva din Galiția nu a fost decât o comedie sinistă a Rușilor, pentru a da prilej austro-germanilor să nimicească trupele voluntarilor ceho-slovaci, cari luptau aci cu cel mai superb elan — mai apoi, ca prin retragere să doneze inamicului peste 1000 (una mie) țărări noi franceze și imense depozite de alimente adunate inapoia frontului.

rezerve ce le aveam, am trimis și spre nord, pentru siguranță.

Aceste câteva zile de așteptare și nehotărîre le-au folosit Germanii pentru a concentra forțe numeroase în regiunea Focșani, ca să dea Moldovei o lovitură decisivă, în stil mare. Și cu aceasta începe contra-ofensiva germană, care va trece în istoria noastră sub denumirea de *Bătălia dela Mărășești* — de sigur cea mai mare bătălie de sector ce s'a dat pe frontul ruso-român, sau cea mai glorioasă luptă de apărare ce a dat armata română în cursul războiului.

II.

Planul Germanilor — după cum am aflat în urmă — era tot așa de grandios. Înaintarea Armatei II-a în Munții Vrancei își lăsase descoperit flancul stîng, spre Măgura Odobeștilor, unde se făcea legătura cu Rușii. Șovăirea unor unități din Armata IV-a rusă, intercalată între cele două armate române, precum și faptul că Germanii, în cursul îndelungatelor fraternizări cu Rușii, putură spiona tot ce le-a trebuit — le-a dat prilej să încerce, cu mari șanse de succes, ruperea frontului în această regiune. După ce s'ar fi vîrît între cele două armate române, bătându-i pe Ruși, puteau chiar să taie retragerea armatei lui Averescu din munți. Astfel Moldova întreagă era cucerită, eventual și mai departe, în orice caz România complet desființată.

Obiectivul imediat al Germanilor era Mărășeștii, nod important de căi ferate, după luarea căruia drumurile Moldovei erau deschise. Frontul vechi în acest sector urma cursul Putnei, trecând râul numai pe o mică por-

țiune de teren, spre Biliești, de unde continua pe Siret în jos.

Operațiunile le-au început, prin surprindere, în ziua de 24 Iulie, la ora 3 dimineața. După o scurtă pregătire de artilerie și de aruncătoare de mine, patru divizii germane au pornit atacul între calea ferată Mărășești-Focșani și comuna Biliești — punctul de legătură al Armatei IV-a rusă cu Armata I-a română.

Neîntâmpinând decât o rezistență neînsemnată, Germanii încă din prima zi și-au putut ajunge toate obiectivele, trecând peste toate liniile ruse, și ocupând Padurea Neagră, localitatea Ciușlea, până lângă comuna Străjescu și Bisighești. Au luat aci peste 2000 prizonieri ruși, 18 tunuri și tot materialul ce se afla pe poziție. Grupuri de soldați ruși își fluturau batistele și cămașile ca să fie văzuți și luați prizonieri. Ceilalți au luat arma la umăr și au plecat, deschizând drumul inamicului... Și era aci un corp (al VII-lea) de armată rus...

Atunci intervin Românii și intră pe scenă Armata I-a cu forțele ce le-a putut scoate de pe frontul Siretului.

III.

Deja în noaptea de 25 Iulie intră pe poziție, pe linia Doaga — Moara-roșie — Moara-albă, Divizia V-a, iar în ziua următoare Divizia IX-a, întinzându-se pe Valea Șușița-seacă până la calea ferată sud de Mărășești. Aceste două divizii, comandate de generalii Razu și Scarișoreanu, erau diviziile noastre de sacrificiu, cari mergeau în fața necunoscutului, să țină piept la patru divizii germane (12 bav., 76 rez., 89 și 216) și să se încunună de glorie susținând retragerea, de oarece Rușii evacua

pozițiile una după alta. Pentru salvarea situației trebuia ca trupele noastre să facă imediat un efort desperat.

În ziua de 26 Iulie Românii rezistând puternic acoperiau retragerea, icuindu-se înaintea Rușilor. De asemenea și în ziua de 27, când se plănuise luarea contra-ofensivei din partea armatei româno-ruse. Aceasta însă nu s'a putut produce până a doua zi, deoarece Rușii încă de dimineață s'au retras fără să fi fost atacați, lăsând aripa dreaptă română descoperită. Dar în ziua de 28 Iulie, după o pregătire puternică de artilerie, care a durat numai 3 ore, îndreptată mai ales de pe malul Siretului — cele două divizii ale noastre pornesc în contra-atac la ora 6 $\frac{1}{4}$ după amiază. Cu furia războiului s'au aruncat soldații noștri asupra inamicului, dându-i peste cap și urmărindu-l până la lăsarea serii mai bine de 3 km. Timp de două ore au decurs cele mai crâncene lupte, aproape numai cu granate de mână, cu cuțitul și baioneta.

În înaintarea lor din nou pe porțiunea aceasta de teren, evacuată metodic în zilele precedente, soldații noștri și-au regăsit camarazii sacrificați, lăsați să reziste cu orice preț pe poziție, pentru ca cele două divizii să aibă timp să se retrage în ordine și să prepare contra-atacul. Ofițeri și soldați morți până la unul în jurul mitralierelor și cu mâna pe armă, având în față mormane de cadavre nemțești. Inamicul nici nu avuse timp să adune materialul și să îngroape cadavrele, cari la căldură intraseră repede în putrefacție.

Indârjirea cu care au luptat Românii aci o caracterizează și faptul că, cu tot succesul ce l-am avut, nu s'au făcut decât vre-o 20 prizonieri germani, și aceștia mai mult pentru identificarea unităților inamice ce le

aveam în fața. Incolo tranșeele germane au rămas cu mii de cadavre în ele; abia le-au ajuns de mormânt.

Acı își încercaseră soldații noștri mai întâi armamentul francez; erau încântați de cască și mai cu seamă de baioneta lungă, care «intră ca în unt». Chivara prusacilor s'a dovedit mai puțin rezistentă la lovitura cu patul puștii, de care încă uzează țaranul nostru întărâtat.

Isbitura a fost atât de violentă, încât a produs cea mai mare învâlmășală în rândurile inamicului. Toate diviziile dușmane au fost amestecate; regimente, batalioane, companii date unele peste altele. Dacă ar fi fost acum timpul și dacă aveam și rezerve românești suficiente, acest succes local s'ar fi putut exploata admirabil pentru o urmărire mai departe. Dar în ziua de 29 Iulie, pe când trupele române își reluau operațiunile ofensive convenite, trupele Ruse dela dreapta se retrag iarăși 3—4 km. și în acelaș timp primesc ordin să înceteze orice atac. În sfârșit pentru ziua de 30 Iulie Românii singuri cu 2 divizii sunt hotărâți să recucerească terenul pierdut de Ruși. Dar în această zi se schimbă comandantul român și pe tot frontul se trece la defensivă

Dela aceste sângeroase lecții ce le-au administrat trupele noastre, Germanii și-au schimbat tactica, urmărind să lovească mereu în trupele ruse, acolo unde se făcea legătura cu Românii. În acest scop aduseră în fața Mărășeștilor, pe ziua de 31 Iulie, divizia 12-a bavareză, pe care contau mult, care însă a rămas țintuită aci până la sfârșit; căci toate efortările ce le-a mai făcut această divizie, s'au sfârâmat de rezistența trupelor române, până când atacatorii au slăbit, decimați.

Acum atacurile se plasează mereu spre dreapta și pe măsură ce Rușii părăsiau pozițiile, îi înlocuesc trupele române, restabilind situația. De aceea și prezintă frontul o ridicare precipitată spre dreapta. Este neîn-

hipuit de greu cum s'a făcut această înlocuire, deoarece în cele mai multe locuri, unde trupele noastre aveau ordin să-i schimbe pe Ruși, îi aflau instalați pe Nemți; așa că unele regimente, pentru executarea ordinului, cu inițiativă dela sine au pornit imediat la atac, raportând scurt comandamentului superior: «I-am înlocuit pe Nemți în pozițiile ordonate!»

Cu toată această desordine aparentă, retragerea era asigurată și e de notat că, dela intrarea în scenă a trupelor române, nici un singur tun, dela noi sau dela Ruși, nu a mai rămas în mâinile inamicului.

În primele zile ale lui August atacurile germane continuă desperate; toate se sfârșesc însă de rezistență și contra-atacurile trupelor române, cari și-au afirmat aci mai ales superioritatea la baionetă, față de elita batalioanelor speciale de asalt germane. Doar la dreapta Rușii cedează mereu câte puțin teren, dar sunt înlocuiți imediat de ai noștri.

Tot în aceste zile de lupte înviersunate își face apariția pe front familia regală română. Prezența M. S. Regelui Ferdinand, împreună cu principele moștenitor, conferind decorații vitejilor sub focul inamicului, a fost ultimul stimulent pentru a ridica până la sublim avântul trupelor noastre. Românii niciodată nu au făcut fetișism din dinastie, ba chiar erau foarte liberali în a-i judeca actele politice — însă dela declararea războiului împotriva Austro-Ungariei, națiunea română consideră familia regală ca întruchiparea aspirațiilor sale naționale și în special pe Regele democratic care, deși de origină streină, ca odinioară vechii voievozi, s'a făcut un trup și un suflet cu poporul său. De asemenea M. S. Regina Maria, însoțită de principese, a vizitat toate spitalele de evacuare de pe front. Am văzut răniți, proaspeți sosiți din luptă,

cari, bandajați de mâna Ei, porniau să facă pe jos încă 8 — 10 km. până la Tecuci, cu membrele mutilate, spunând că nu mai simt nici o durere. Și pretutindeni refrenul vechi se repeta în gura lor : Să trăiești Majestate, să ajungi împărăteasă, împărăteasa tuturor Românilor!...

Eram acum atât de siguri de acest front, încât nu ne venia să credem când am auzit că în Iași s'ar fi luat măsuri de evacuare în Rusia. Trebuia numai ca bieții civili să vie mai aproape de front, căci aci s'ar fi simțit în siguranță complectă. Am întâlnit un moșneag veteran, refugiat din Mărășești, care puțin mai spre nord se așezase cu căruța plină de boccele în marginea drumului, privind calm bombardarea casei lui și, evident, împiedicând circulația. I-am spus să plece undeva într'un sat, mai departe ; dar el mi-a răspuns hotărît că așteaptă să se înapoieze la casa lui, după ce vor contra-ataca trupele române.

Acest țăran năcăjit, care auzise atâtea despre mașinismul nemțesc și vedea cu ochii cel mai violent bombardament — nu se îndoia de loc că Nemții vor fi goniji, când îi vor apuca Români la baionetă.

IV.

Numai Germanii mai persistau în intenția lor de a rupe frontul. Le mai trebuia o lecție bună, care au capătat-o.

În ziua de 6 August inamicii mai fac o ultimă sforțare, voind să străpungă frontul în direcția Diocheți (Nord-Est de orașul Panciu, părăsit de Ruși), unde era tocmai în curs înlocuirea trupelor ruse — pentru a cădea în spatele Mărășeștilor. În acest scop concentrară aci

4 divizii proaspete, între cari renumitul Corp Alpin (compus din 3 regimente de vânători bavareji și 3 batalioane de mitraliere) și Divizia 13-a de trăgători austriaci. Atacul, precedat de o vijelie de foc, cu aruncătoare de flacări și cu gaze asfixiante (pe cari Românii niciodată nu le-au întrebuințat), a pornit înainte de amiazi, cu acele forțe superioare în masse compacte și le-a permis Germanilor să progreseze până deasupra pădurii Răzoare, nord-vest de Mărășești. După amiazi însă rezervele noastre, abia sosite (o singură Divizie, a 13-a) pornesc în contra-atac fulgerător, aruncându-i pe dușmani până la Dumbrava și Satul-Nou, de unde nici nu au mai ieșit. Câte mii de vânători bavareji și trăgători austriaci nu au mușcat aci în țărâna românească, dripită de cizme streine, dar răzbutată crunt!

Aci s'au petrecut cele mai înălțătoare scene de eroism; fiind cald, unități de-ale noastre atacau în cămașă, cu capul descoperit și mânecile sumese, ca la seceriș. Cu această ocazie s'au luat 18 mitraliere și peste 600 prizonieri (între cari 30 ofițeri), deoarece erau și mulți italieni din Tirol între ei. Aci, ca demonstrație a alianței lor, ce ne-o puneau în față, au fost lovite diviziile austro-germane, și din conglomeratul naționalităților austro-ungare subjugate, s'a ales și aci prizonierul ofițer activ austriac, de origină italiană, (Francesco Columbi) care să strige cu chipiul în mână: Traiască viteaza armată română!...

Dela această dată înainte au urmat încăierări mai puțin importante, pentru îmbunătățirea pozițiilor, cu înaintări ori retrageri benevole din partea noastră și numai în unele locuri. Eram doar în defensivă și trebuia să ocupăm, pentru apărare, poziții mai bune. Apoi de la

10 August înainte comunicatele noastre oficiale puteau anunța : Pe frontul dela Mărășești liniște. Planul Germanilor era spulberat.

V.

Totuși un episod, dureros pentru noi, s'a petrecut între 12—14 August la trupele ruse în regiunea Muncelul. Mai rămăsese aci din Armata IV-a rusă numai Corpul VIII, care făcea legătura între cele două armate române și pe care se conta mai mult, fiind compus în mare parte de Români basarabeni. Punându-i-se în vedere acestui Corp—pe baza informațiilor ce le aveam—că probabil au sosit în față și trupe bulgare, Rușii au luat arma la umăr și au plecat ; ori că auziseră și se temeau de sălbăticiile bulgarilor, ori din cauza ortodoxiei comune, deși aliații lor români tot ortodocși erau. În schimb aceste trupe ce se retrăgeau fără să fie atacate de bulgari—cari de fapt nici nu au fost—au luptat vitejește contra cazacilor cari încercau să le mâne înapoi pe front. Noroc că Nemții nu înțelegeau ce s'a petrecut și temându-se de o cursă, au înaintat cu băgare de seamă și numai puțin. A trebuit să intervină o divizie românească, greu încercată în luptele precedente, care tocmai se afla în refacere în această regiune și care așa slăbită, a fost în stare să restabilească situația compromisă de trei divizii rusești.

Tot în acest timp a trebuit și Armata II-a, amenințată la flancul stâng de retragerea Rușilor, să evacueze fără lupte și fără nici o pierdere, teritoriul cucerit cu atâtea sacrificii pe la mijlocul lui Iulie—retrăgându-se iarăși pe pozițiile vechi. Acum însă Armata IV-a rusă

plecase toată și cele două armate române unite au format o barieră de netrecut în fața inamicului.

Așa că pe ziua de 10 August, Marele Cartier General, în Buletinul de Informații confidențial adresat comandamentelor și ofițerilor de pe front, a anunțat atât: „Având în vedere efectivul angajat de inamic pe frontul Trotuș-Siret, cantitatea și calitatea trupelor noi aduse și angajate în sectoarele de atac, rezultatul urmărit și rezultatul atins de inamic, precum și pierderile suferite de el, se poate aprecia că *bătălia de pe frontul Trotuș-Siret a fost pierdută de inamic*».

Iar ziua de 15 August 1917, aniversarea împlinirii unui an dela intrarea României în război, i-a aflat pe Austro-Germani zdrobiți sângeros de vitejia țaranului român care—jertfindu-se pentru patria sa și pentru desrobirea fraților săi subjugați, suferind martiriu din cauza trădării autocrației ruse și apoi abandonat de aceeaș democrație, și totuși stând neclintit alături de aliați—a dovedit lumii încă odată că are loc de cinste în istoria popoarelor și este vrednic de un viitor mai mare și mai bun.

A N E X E

După rezistența înviersunată ce au întâmpinat-o Germanii pe frontul Armatei I, la Mărășești, au încercat să spargă și frontul Armatei II-a, la Oituz, în direcția Târgu-Ocna; pentru a întoarce eventual apărarea Carpaților. Nici aci nu le-a mers mai bine trupelor, în majoritate austro-ungare, cari în zadar s'au măcinat, căci Românii nu au cedat.

*

Comandantul Armatei I, la începutul glorioasei defensive române dela Mărășești, a fost eminentul *general Cristescu*, care prin operațiunile sale de strategie clasică, în timp de abea cinci zile a determinat complet victoria noastră ulterioară. Cu toate acestea dânsul a trebuit să-și părăsească postul în toiul luptei, din cauza intrigilor comandantului rus, precum și din alte motive cari se vor putea arăta mai târziu. Dar geniul său a plutit asupra bătăliei până la sfârșit.

Din fericire urmașul său a fost energicul *general Gri-gorescu*, care toată iarna apăruse atât de eroic pasul dela Oituz cu «divizia de fier» de sub comanda lui. Acest general glorios a putut arunca și aci Germanilor sfidarea—acum în calitate de comandant de armată—că: Nici pe aicea nu se trece!

Comandantul armatei IV-a rusă, care s'a retras, a fost generalul Ragoza. Dânsul de altfel, în chestie de conducere, trebuia să execute ordinele emanate dela comitetul revoluționar al muncitorilor și soldaților din ar-

mata sa. Iar aceștia erau de părerea să distrugă totul și să se retragă cât mai repede și mai departe, crezând că sunt pe vastul teritor rus și nu pe un petec de pământ ce a mai rămas din țara noastră. Așa că, neținând seamă de ei, Românii a trebuit să se icuiască mereu înaintea lor pe pozițiile evacuate și să reziste. Deja dela început conducerea românească așa a operat, ca și când nici nu i-am fi avut pe Ruși lângă noi.

Comandantul ofensivei germane a fost *Feldmaresalul Mackensen*, renumitul spărgător de fronturi, care însă la Mărășești nu a spart decât capul hoardelor sale, de fierul armelor românești.

*

Din partea Armatei I-a română în bătălia dela Mărășești au luat parte imediat la început Divizia 5-a și a 9-a; apoi pe măsură ce s'a întins frontul de luptă, au intervenit diviziile 13 și 14, venind numai la urmă de tot diviziile 10, 11 și 15, după cum au putut fi ridicate de pe Siret. În orice caz, în cursul luptelor inamicul a avut întotdeauna cel puțin de două ori atâtea forțe în fața unei divizii a noastre.

Din partea Germanilor au participat la ofensivă unsprezece divizii și anume: Div. 12-a bavareză, diviziile 115, 217, 89, 212, 109, 76, 216. Corpul Alpin bavarez, Div. 13-a de trăgători austricci, și Div. 301-a mixtă, această din urmă întinzându-se numai pe partea cucerită dealungul Siretului în sus.

*

Pierderile noastre se evaluează la 38 mii morți și răniți, între aceștia un număr neînsemnat de prizonieri. Mai multe pierderi au avut diviziile 5 și 9 (aproape

14 mii împreună), cari au intrat cele dintâi, din marș în luptă.

Pierderile Germanilor — după informații precise ce le-am putut culege, în cursul luptelor și mai în urmă, dela prizonieri — au fost de *cel puțin șaptezeci mii de oameni morți și răniți*. După lupte absolut toate unitățile inamice erau reduse la cel mult jumătate din efectivul avut mai înainte. Reg. 1 din Div. 13-a de trăgători austriaci a fost aproape desființat (unele companii au rămas cu efectiv sub 10 oameni) și a trebuit să se contopească cu reg. 24 al aceleiași divizii, care încă era decimat. Regimentele 182 și 42 din Div. 216 germană, au pierdut cam 70—80% din efectiv. Reg. 333 din Div. 89 a rămas cu câte 20—30 oameni de companie (din 150—200 câți avea mai înainte), iar reg. 375 a avut două batalioane (8 companii) complet nimicite. Reg. 28 din Div. 12-a bavareză imediat după intrarea Românilor în scenă a trebuit scos din luptă din cauza pierderilor suferite. Div. 76 până la începutul lui August pierduse 3200 oameni. Renumitul Corp Alpin bavarez încă a suferit foarte mult. Pacat că a stat numai puțin timp în contact cu trupele române și a plecat. Ofițeri germani încă au căzut mulți, deși aceștia mai rar veniau în linia primă, de obicei stând mai departe.

*

În cursul operațiilor inamicul a fost ajutat foarte mult și de *spionii săi*. Elementele evreiești din armata română, de câte ori li se da prilejul, dezertau la inamic divulgând tot ce știau despre noi. De asemenea au fost prinși un număr mare de Evrei din teritoriul ocupat, pe cari inamicul îi trecuse peste front, pe la Galați, ca să ne spioneze, după ce făcuseră o școală spe-

cială la Nemți și luaseră bani mulți.

Apoi erau o mulțime de soldați ruși, ori spioni deghi-zați, cari vagabondau fără rost printre noi și pe cari nu-i puteam controla, căci iar s'ar fi supărat onoratul comitet al muncitorilor și soldaților. Acești-aliați ai noștri, în decursul îndelungatelor fraternizări cu înamicul pe front, de sigur unii s'au lăsat corupți și au primit să semnalizeze sosirea trupelor române. De câte ori venea noaptea un transport în gara Tecuci (9 km de front în linie dreaptă), deodată sbufau rachete de diferite culori de pe colinele din jurul orașului și artileria germană începea vijelie de foc asupra gării, până au nimicit-o; ori băteau cu șrapnele străzile pe unde treceau trupele noastre. Postul de comandă al Armatei I, care era în Tecuci într'o casă mai la periferie, care nu se distingea cu nimic dintre celelalte case, cu toate acestea a fost încadrată. Primiam lovituri zilnic și regulat la orele când erau ofițerii în biurouri, căzând unele obuze până la 15 metri de comandament. Totuși nu am avut de cât gemuri sparte și un rănit. Casa generalului Grigorescu, comandantul Armatei, a fost încadrată în ziua de 6 August de obuze, tocmai la ora 11 când se afla în ea și M. S. Regele, care a stat numai o jumătate de ceas și numai în ziua aceea. Bombardamentul a încetat însă imediat ce ne-am mutat din acel oraș.

*

Episodul eroic în luptele dela Marașești de sigur

au fost atâtea, încât nu le-ar încapa nici o carte voluminoasă. Dealtfel întreaga bătălie dela Mărășești nu a fost decât o epopée eroică, în care fiecare ofițer și soldat al nostru își are partea lui de cinste.

Menționez doar un singur episod nostim, care și caracterizează de minune eșecul Germanilor la Mărășești :

— Soldatul Peter Andersen din reg. 253, comp. 2-a (Div. 76 prusacă), fiind într'un post avansat, în ziua de 28 Iulie, în cursul unei pauze, a surprins în niște tufe de sălcii pe un vânător al nostru (numele lui îmi scapă, trebuie să fie cunoscut la Div. 5), care se cam îndepărtase de compania lui.

Neamțul, un prusac bărbos, cu casca cât un ciau, avea două decorații pe piept. Dar mândria lui era o lulea colosală de spumă îngălbenită, de care atârnavu ciucuri împlețiți în toate culorile aliaților săi mongoloturco-bulgari, iar capacul reprezenta însuș capul cubic al Kaiserului. Cu această lulea în gură cutreierase el toate fronturile în decurs de trei ani și șefii îl admirau pentru calmul și temeritatea lui. Cu această lulea în gură să repezise și la românul nostru să-i scoată ochii cu baioneta.

Ce era să facă bietul român ? Armamentul și-l lăsase în tranșeie, ba nu avea la îndemână nici măcar un par sau o piatră ca să-l pocniască în cap pe neamț—și a trebuit să se predea.

Neamțul i-a făcut semn soldatului nostru să plece înainte și o luă la stânga, printre tufele Siretului, să-l ducă prizonier la ai săi. În drum, ce s'o fi gândit neamțul, să-și aprinză luleaua, să-și ducă fumând prada la Herr Oberleutnantul său, care să-l admire acum a treia

oră și pe acest front și eventual să-i dea încă o cruce .. de fier.

Erau aproape de calea ferată ce cotia spre Mărășești. Neamțul s'a oprit să-și aprinză luleaua și cum bătea vântul dinspre sud, s'a întors un moment spre nord, ca să nu i se stingă chibritul. A pufăit de câteva ori, apoi a cătat mirat împrejur. Soldatul nostru, un oltean șugubăț, observă că neamțul, aprinzându-și luleaua, a pierdut direcția și încercă de grabă să-l păcălească :

— Incotro vrei să mă duci Neamțule, la Focșani, hai ?

— Foscani, Foscani, ja ! — atât a înțeles și neamțul.

— Apoi Focșanii îi încoace ! — i-a zis al nostru arătându-i direcția înainte, cum erau întorși cu fața spre nord.

Neamțul fără să bănuiască șiretlicul Românului a apucat spre dreapta, tot prin tufe, până ce zăpăcit pe urme întortochiate, s'a pomenit lângă calea ferată. Aci al nostru, cu ochi de vereriță, deodată se trânteste la pământ sbierând : Pe el mă-ă !

Iar de după calea ferată răsărira patru baionete lungi românești, încadrând frumos capul Neamțului, care de emoție întâi și-a scăpat arma, apoi a căscat gura, falnica-i lulea a căzut pe pietrișul căii ferate și s'a spart bucațele, toată...

Acum al nostru s'a ridicat, i-a luat arma Neamțului și l-a pornit să-l escorteze la Divizie, dojenindu-l pe drum :

— Ai vroit tu barbarezule să mă iei pe mine, dar te luă dracu pe tine ; și ai vroit tu să iei o cruce de fier nemțească... ! (și aci al nostru îi rosti o cruce sacramentală românească).

Iar Neamțului nici după viața nu i-ar fi părut mai

râu, ca după lulea, cu care în gură trei ani de zile colindase toate fronturile, până ce la noi, la Marașești, i s'a spart...

Multă vreme s'a făcut caz și haz, la comandamentul nostru, de simbolica lulea a neamțului, pe care o luam drept bun augur, cum s'a și îndeplinit.

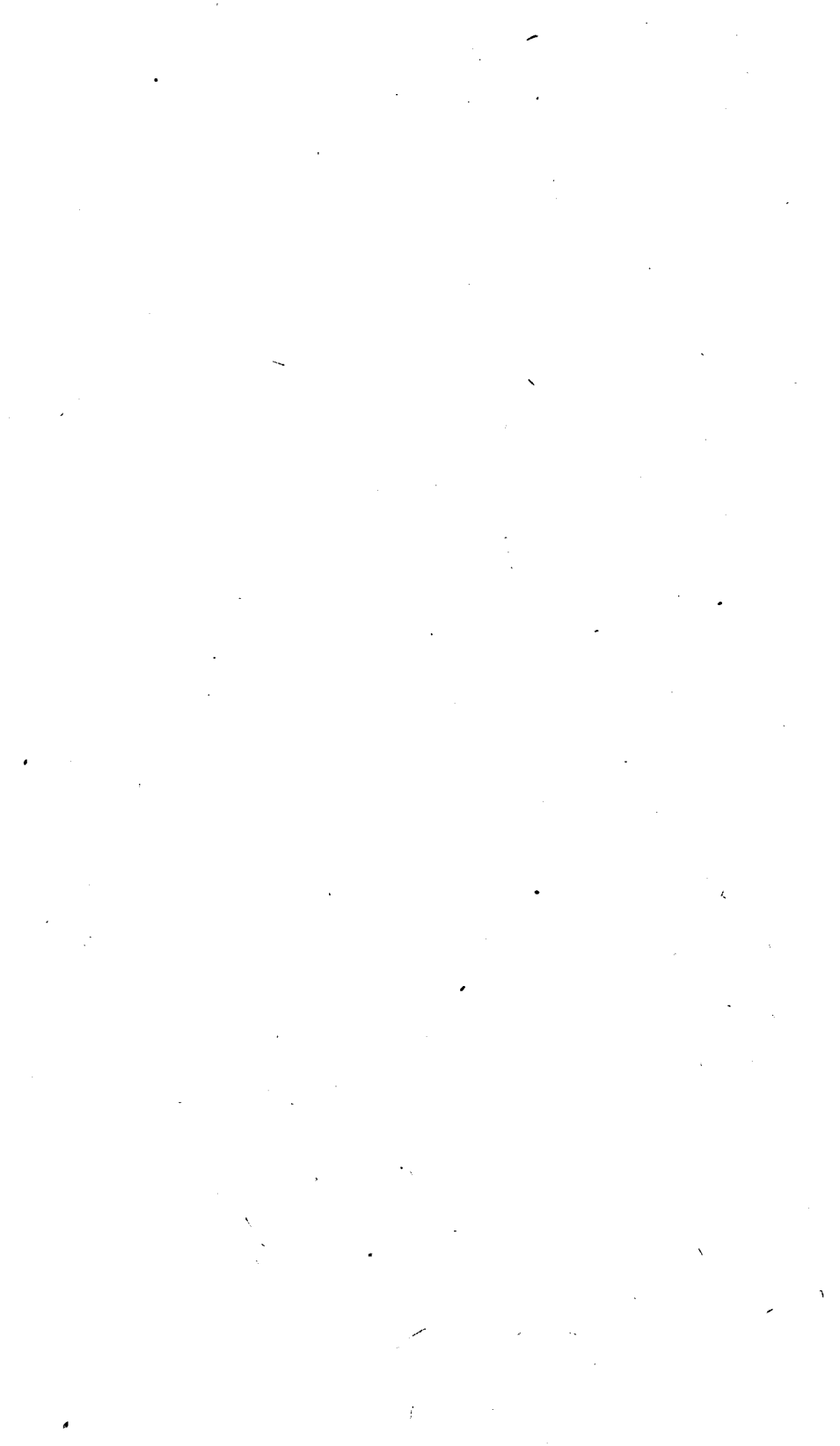
Aci am adăogat, în ziua de 20 Noemvrie v. 917, la Comandamentul Arm. I, această notă disperată, document al sbuciumărilor noastre sufletești de atunci :

(P. S. — Când termin acest fragment cu fapte din gloria noastră națională trecută, care este temelia visurilor de mărire viitoare a neamului — veștile oficiale mă leagă de prezent, anunțând că Rușii au încheiat armistițiu și fraternizările cu inamicul au început iarăș dealungul frontului.

Doamne, până unde vom ajunge !

Ai noștri chiar azi arestară doi ofițeri germani ; o incursiune reușită ne-a adus prizonieri și mult material de război, pe de altă parte o mulțime de soldați inamici, cari ieșiseră să anunțe pacea și să ademenească la fraternizare și pe țăranul nostru — au fost scurt impușcați. Rușii aprehendează ; ce le pasă mujiilor de soarta noastră ? În schimb noi ne facem datoria până la capăt.

Și dacă mai există o dreptate pe lumea aceasta, nu se poate să rămănem trădați, părăsiți, martirizați !...)

Dușmanii despre Mărășești

— Din însemnările asupra bătăliei dela Mărășești, ale soldatului Josef Reidmeyer din reg. 26 bavarez, com. 10-a, făcut prizonier la 18 Sept. 1917 de patrulele noastre —

(Datele sunt după stilul vechi; sublinierile și parantezele sunt observațiile autorului)

- 24/VII. — După o pregătire bună de artilerie și aruncătoare de mine, am putut cuceri cu puține pierderi Pădurea Neagră, la orele 7³⁰. Nu am primit nici o lovitură de foc de baraj rus până la Siret. Pe la amiazi am ajuns la malul râului. La ieșirea din Pădurea Neagră căzu Maiorul comandant al Bat. I vânători și alți câțiva soldați de ai noștri, loviți toți de artileria germană, care trăgea prea scurt.
- 25/VII. — Stăm în fața capului de pod (Ciușlea) în tranșeele din sat. Rușii bombardează satul; avioane ruse (de fapt franceze și române) lansează bombe. Comp. 11-a are 2 morți și 8 răniți.
- 26-27/VII.— (Div. 12-a bavareză se plasează puțin spre stânga, luând în unele locuri contact cu Românii, cari intră în scenă).
- 28/VII. — ...La ora 4 intrăm într'o vale seacă (Șușița), unde stăm până după amiazi sub foc de artilerie. La ora 15 înaintăm în două valuri de asalt. Norocoși trecem prin focul de baraj și ajuagem linia ferată (Focșani-Mără-

șești), unde ne primește un foc viu de artilerie. Sublocotenentul nostru e rănit. Prusacii înaintează puțin. Ora 20, compania mea va intra în luptă. *Seara am avut deja pierderi simfitoare.*

29/VII. — La ora 15 atacă plutonul I, din care fac eu parte dar plutonul II și III nu ne urmează. Cu toate acestea atacul e foarte ușor, de oarece *Rușii fug în dezordine.* Satul Șușița (?), cam la dreapta înaintea noastră, distrus de artilerie, a fost ocupat. Era bine întărit. Am înaintat cam 1 1/2 km. în adâncime.

30-31/VII. — În rezervă, la lucrări de tranșee. Aud că numai spre stânga noastră s'a mai avansat.

1-4/VIII. — Bombardament violent. *Aud că avem în față Români,* cari contra-atacă mereu, fără rezultat, dar nici ai noștri nu au mai înaintat. Acum trebuie să ne facem tranșee cu sârmă ghimpată, ca cele vechi, pentru rezistență.

5/VIII. — (Divizia 12-a bavareză se plasează din nou puțin spre stânga, în fața Mărășeștilor. Reg. 26 și 27 în linia primă, reg. 28 în rezervă, fiind greu încercat).

6/VIII. — La ora 10 dăm atac. *Aproape 2 km. a trebuit să mergem prin cel mai îngrozitor foc de baraj, trecând prin văi și lanuri. Nici la Verdun nu am văzut un foc așa de teribil de artilerie.* Plutonierul comandă compania, iar d-l căpitan jumătate de batalion (comp. 9 și 10). Timp de câteva ore stăm pitiți în lanuri sub cei mai strașnici bombardamente.

După amiazi Românii contra-atacă și străpung frontul la vre-o 50 m. la dreapta noastră. Din această cauză ne retragem, apoi iar avansăm puțin. Dar acum cei de la flancul stâng se retrag cu 3 linii. Numai valuri dese pot opri inamicul în fața păduricei (Răzoare); spre seară însă și aceștia sunt siliți să se retragă. Noi încă ne-am retras până la... (?) În cursul luptei compania mea a mai avut pierderi 25 oameni.

7-8/VIII. — Foc de arme și artilerie de intensitate variabilă.

- 3/VIII. — Bombardament extrem de violent asupra tranșeelor noastre. Noaptea transportăm *primii prizonieri români* pe cari i-a făcut batalionul nostru. *Amândoi sunt grav răniți și zăceau de trei zile în fața noastră.*
- 10-23/VIII. — (Bombardament intermitent, recunoașteri, lucrări de tranșee, apoi întreg reg. 26 trece în repaos în comuna Pătrășcani).
- 24/VIII. — ...Cele 2 zile de repaos nu ne-au folosit la nimic, căci toți suntem eșofași. Întreg regimentul are desintetrie (de frică ?) și totuș nu se ia nici o măsură. Fiecare este așa de palid și slab, încât abia se mai ține pe picioare. Măncarea este cum nici nu cred că poate fi mai rea. La dejun ni se dă o supă care agravează boala. La masă un crenvirșt împuștit, sau marmeladă, de cari sănătos să fi și te îmbolnăvești.
- 25-31/VIII. — Exerciții și repaos. Ca să ne nutrim mai bine, unii am fost nevoiți să cumpărăm cartofi dela depozitul militar. *Dureros că un soldat german pe front trebuie să cumpere alimente ca să-și poată susține viața.* Nu-i înșelătorie că au cartofi numai de vânzare și altcum nu ? — *Compania noastră și altele au mâncat deja câini ; și eu aș fi mâncat, dacă aș fi putut suporta.*
- 1/IX. — Intrăm din nou pe poziție.
- 2/IX. — ...La ora 19 Batalionul I face o puternică recunoaștere, care a durat mai bine de două ceasuri, cu o pregătire de artilerie de $\frac{1}{2}$ ceas. După cât am auzit *le-a reușit să ia trei prizonieri români, ai noștri lăsând în schimb inamicului 20 oameni prizonieri și morți.* De asemenea artileria noastră ușoară a primit lovituri în plin și a avut 2 morți și 7 răniți. Reg. 28 încă nu a venit pe poziție.
- 3—9/IX. — Lucrări de tranșee în prima linie.
- 10/IX. — Seara ne-am împachetat și am plecat în Valea Șușiei. În sfârșit a venit și reg. 28, care ne-a schimbat. Ne-am numărat : *Compania noastră are efectiv de*

22 oameni. Intreg batalionul nu are o companie cu efectiv mai mare.

11—16/IX.— Cinci zile am făcut exerciții de defilare în căldura cea mai mare. Apoi în ziua din urmă ni s'a spus că vine Kaiserul în inspecție. Au fost aleși pentru aceasta oameni din toate diviziile cari au luptat. Și eu am fost ales, dar am apucat să spun plutonierului că mă doare mâna stângă și nu pot prinde bine arma. Dacă știam dela început că vine Kaiserul la Focșani (pasămi-te Kaiserul venise să-și facă intrarea triumfală în Iași), nu aduceam acest motiv (Neamțul fanatizat!). Cruci de fier încă s'au dat acolo. Dela noi a primit numai Rumbold Franz și Kurtz. Prusacii erau îmbrăcați nou-nouț, cu crucea de fier pe piept, iar bavarejii plini de murdărie (antagonismul între germani).

17/IX. — Odihnă ; apoi intrăm iarăș pe poziție.

18/IX. — Noaptea sunt designat și eu într'o patrulă de recunoaștere.

(Grav rănit a fost prins de o patrulă a noastră. Carnetul cu însemnările originale este în posesia Biroului de Informații al Armatei).

EXTRASE

*din cele mai frumoase Comunicate Oficiale românești
cu privire la bătălia dela Mărășești*

(24 Iulie — 10 August st. v.)

- No. 345* Pe Putna, în sectorul dintre calea ferată și Siret, din 24 Iulie după un puternic bombardament cu proiectile asfixiante inamicul a ocupat primele linii părăsite din cauza gazelor. Lupta în acest sector este în curs.
- No. 346* Pe Putna, în regiunea dela Sud de Mărășești, între din 25 Iulie calea ferată și Siret, lupte în curs; un aeroplan inamic a fost doborât prin focurile infanteriei ruse în apropiere de Mărășești. Pilotul mort, observatorul prizonier.
- No. 347* Pe Putna până la Siret trupele ruso-române bombar- din 26 Iulie date și atacate violent de către forțe superioare adverse, în mai multe rânduri, atât în cursul nopții, cât și al zilei, au respins pe adversar cu grele pierderi, menținându-și toate pozițiunile. Acțiunea continuă cu violență.
- No. 348* Pe râul Putna până la Siret inamicul continuă să din 27 Iulie atace cu o extremă violență și cu forțe superioare pozițiunile noastre. Luptele sunt în curs.
- No. 349* În sectorul râului Putna și Siret până la Nămoloașa din 28 Iulie lupta a luat caracterul unei mari bătălii, care a continuat cu înverșunare în tot cursul zilei și al nopții, desfășurându-se în favoarea noastră. În regiunea dintre

Țifești și Bătinești trupele ruse ¹⁾ cari s'au luptat cu un avânt admirabil și un curaj demn de toată lauda, au făcut peste 1200 prizonieri. *In regiunea dintre Bătinești și Siret trupele române au respins atacurile repetate date de inamic cu forțe mult superioare, făcându-l să sufere pierderi grele; apoi plecând la contra-atac l'au silit să dea înapoi. Bătălia continuă cu violență.*

No. 350 *Pe Putna în regiunea dela Sud de Mărășești lupta*
 în 29 Iulie *începută în ziua de 24 Iulie a luat desvoltarea celei mai mari bătălii de pe frontul român dela începutul campaniei. Zece divizii, din cari nouă germane, s'au lovit dela început de rezistența trupelor ruso-române cari, deși inferioare în număr, au reușit să-și mențină pozițiile aproape peste tot. Toate atacurile disperate pe cari inamicul le dă de 4 zile și 4 nopți, în masse compacte, susținute de o numeroasă artilerie grea, s'au spulberat de liniile noastre apărate cu îndărătnicie de bravele trupe ruso-române, cari prin lupte crâncene corp la corp și contra-atacurile energice ce au dat, au produs inamicului pierderi enorme.*

No. 351 *Bătălia dela Sud de Mărășești continuă cu înviersu-*
 în 30 Iulie *nare. Inamicul a atacat în tot cursul zilei cu forțe proaspete. Lupte crâncene corp la corp, atacuri și contra-atacuri violente s'au succedat fără întrerupere. Un regiment rus contra-atacând a luat peste 400 prizonieri. Luptele sunt în curs și se desfășoară cu înverșunare fără seamăn din ambele părți.*

No. 352 *Pe frontul bătăliei dela Mărășești, ziua a fost rela-*
 în 31 Iulie *tiv calmă. Inamicul a dat numai 5 puternice atacuri în diferite puncte, dar valurile de asalt mereu reînnoite s'au sfârșit de rezistența trupelor ruso-române cari și-au menținut toate pozițiunile.*

Faptele de avânt și eroism pe cari le-au săvârșit trupele noastre în cursul grelelor lupte din ultimele zile, întrec orice închipuire. Fără a șovăi ele au rezistat celui

1) Evident, pe vremea aceea nu se putea vorbi, în mod oficial, decât elogiios despre Ruși, pentru a-i încuraja.

mai intensiv bombardament de artilerie desvoltat vre-c dată, iar atacurile în massă date cu extremă violență de trupele bavareze și germane s'au lovit toate de vitejia soldaților noștri cari, deși inferiori numericește, au luptat cu o îndârjire fără seamăn. Se citează cazul croicului regiment 32 Mircea, ai cărui ofițeri și soldați lepădându-și rănițele, căștile și hainele au pornit la atac numai în cămăși, punând pe goană pe inamic. De asemenea bravii vânători de munte la primul botez al focului au făcut singuri peste 400 prizonieri.

Un aeroplan inamic a fost doborât pe Putna de către pilotul plutonier Popescu Marin și adjutantul Texter.

No. 353 Pe frontul bătăliei dela Mărășești, inamicul a atacat din 1 August cu extremă violență înălțimea 334 la 2 km. Nord de Panciu, silind trupele (ruse) care o ocupau să se repleze. *Intervenirea la timp a regimentului 10 vânători români, a smuls printr'un atac demn de toată lauda această importantă înălțime din mâinile inamicului punându-l pe goană.* Toate atacurile repetate pe care inamicul le-a dat în urmă au fost zadarnice și pozițiunea a rămas întreagă în stăpânirea trupelor noastre.

Pe restul frontului bătăliei până în Siret, activitatea artileriei a fost foarte vie. Toate atacurile pe cari inamicul le-a dat contra trupelor române dela Sud de Mărășești au fost respinse.

No. 354 Pe frontul bătăliei dela Mărășești luptele au reînceput cu violență. În urma unui violent bombardament de artilerie în care a întrebuințat mai ales proiectile chimice, inamicul a atacat în cursul zilei și al nopții pozițiunile noastre dela aripa dreaptă și aripa stângă. Prin lupte crâncene corp la corp și după ce pozițiunile au trecut de câteva ori din mână în mână, inamicul a fost respins cu pierderi foarte grele. După 11 zile de lupte violente, progresul realizat de inamic este cu totul neînsemnat față de sacrificiile făcute și de pierderile extraordinar de mari ce a suferit. Toți prizonierii declară că sunt companii inamice cari au rămas numai cu 20—30 de oameni și regimente cu 200—400

de soldați și că nu au mai întâlnit o asemenea rezistență îndârjită dela luptele de pe Somme și Verdun.

Un aeroplan inamic a fost doborât la Bârlad; pilotul și observatorul sunt morți.

No. 355 Pe frontul bătăliei dela Mărășești lupta continuă a
din 3 August fi tot așa de aprigă ca și la început. După a 12-a zi de luptă inamicul persistă încă în voința de a străpunge frontul nostru. Sacrificiile enorme ce a făcut până acum sunt departe de a-i da rezultatul dorit și urmărit cu atâta încăpățănare. În cursul zilei de 3 și al nopții de 3—4 August, inamicul a dat 7 atacuri în contra pozițiilor noastre dela Nord de Străoani și 3 contra celor dela Sud de Mărășești. Toate eforturile sale însă au fost zadarnice și întreaga linie a rămas în stăpânirea noastră.

No. 356 Pe frontul bătăliei dela Mărășești a fost o zi relativ
din 4 August calmă, după 13 zile de lupte neîntrerupte; a fost prima zi în care nu a fost nici o acțiune de infanterie, în afară de aripa stângă dela Sud de Mărășești, unde un puternic atac inamic susținut de artilerie de toate calibrele, dat la ora 20, a fost respins.

No. 357 În sectorul frontului dintre Satul Irești prin cota 334
din 5 August (2 km. Nord Panciu), Fabrica de Parchete Mărășești, până la Satul Nou (pe Siret), sector în care inamicul a atacat neîntrerupt dela 24 Iulie cu intențiunea de a rupe frontul ocupat de trupele noastre, nu a fost nici o acțiune mai importantă de infanterie. Numai pe alocuri patrulele inamice au încercat să se apropie de rețelele de sârmă, iar în câteva puncte activitatea artileriei a fost mai puternică.

No. 358 În sectorul dela Nord de Valea Șușiței până la Mă-
din 6 August rășești, inamicul a reînceput de dimineață un bombardament violent și cu gaze asfixiante, deslănțuind mai multe atacuri și silind trupele noastre să cedeze puțin. După amiază însă trupele române, conduse cu mare avânt de către ofițeri, s'au aruncat la contra-atac cu furia răzbnării, svârlind pe inamic până în Valea Șu-

șiței la Satul-nou (nord-est Panciu) și capturând prizonieri numeroși și mitraliere. Cu mare greutate au fost oprite din înaintarea lor pentru a se consolida pe pozițiuni. S'au numărat până acum 5 mitraliere și peste 500 de prizonieri. (În realitate au fost 18 mitraliere și 620 prizonieri, capturați de o singură divizie, a 13-a română. — N. A.)

No. 359 Pe frontul bătăliei dela Mărășești, după înfrângerea din 7 August suferită ieri, inamicul nu a mai atacat. Pe tot acest front au fost numai acțiuni de patrulare și bombardament de artilerie din ambele părți.

No. 360 Pe frontul bătăliei dela Mărășești inamicul, după un puternic bombardament cu proiectile chimice, a atacat din nou trupele române în sectorul dintre satul Dumbrava și Siret. *Infanteria inamică a pornit la atac la ora 21, însă în urma unei scurte lupte corp la corp, în care Românii au arătat din nou superioritatea lor în baionetă, inamicul s'a retras pe fugă în tranșeele sale.*

No. 361 Pe frontul bătăliei dela Mărășești, în afară de bombardamentul reciproc în diferitele sectoare, nu a fost nici o acțiune importantă de infanterie. Numai câteva detașamente inamice au încercat să se apropie de tranșeele noastre; au fost însă respinse prin focuri.

În timpul luptelor din ultimele zile Generalul Pogovsky, bravul comandant al Diviziei ... ruse, a căzut glorios în mijlocul soldaților săi, pe cari îi îmbărbăta prin propriul exemplu la lupta grea ce aveau de susținut.

Dela 10 August înainte, în afară de bombardament intermitent, liniște — (când fiara teutonă s'a ascuns în vizuină să-și contempleze labele zdrobite...)

Salutul Generalului Christescu cu prilejul plecării sale din fruntea Armatei I-a.

— ORDIN DE ZI No. 83 —

Din înalt ordin al Majestații Sale Regelui, comunicat Armatei I-a cu ordinul Marelui Cartier General No. 2666 din 29 Iulie, comanda acestei armate este încredințată cu începere de astăzi 30 Iulie, Generalului Grigorescu Eremia.

Aducând aceasta la cunoștința Comandamentelor, Corpurilor de trupă și Serviciilor, îmi îndeplinesc o scumpă datorie spunând ofițerilor, subofițerilor, caporalilor și soldaților din Armata I-a, că mă despart de ei cu mare părere de rău, dar cu inima pe deplin mulțumită de chipul cum și-au făcut datoria cât timp au fost sub comanda mea. Și mai cu seamă, le mulțumesc, la toți, pentru vitejia și abnegația cu care s'au luptat în cursul celor din urmă cinci zile de biruință neîntreruptă contra u ui dușman care cu toată superioritatea forțelor sale n'a izbutit o clipă măcar să clintească din loc viteaza Armată I-a.

Imi iau rămas bun de la toți urându-le sănătate și izbândă continuă, strigând din toată inima:

Trăiască România Mare,

Trăiască M. S. Regele, iubitul nostru Suveran.

Postul de Comandă-Tecuci, 30 Iulie 1917.

Comandantul Armatei I-a,

General de Divizie CHRISTESCU.

Generalul Grigorescu către ostașii Armatei I-a

— ORDIN DE ZI No. 90 —

OSTAȘI!

Dumnezeul părinților noștri ne-a ajutat, după aproape un an de luptă, să trăim zilele cele mai mari, cele mai războjnice.

Dela 24 Iulie până la 7 August ați dat cele mai grele și mai mari lupte.

La Panciu, Mărășești și Cosmești, s'a deslănțuit cea mai măreață și groaznică bătălie, ce-a purtat vreodată Țara Românească.

În lupte crâncene și vijelioase, inamicul întreit în număr, în nesățioasa lui poftă de a cuceri și restul din bogatul trup al scumpei noastre Români, năpustindu-se furios, s'a izbit 12 zile și 12 nopți de vitejia voastră ca de o stâncă neclintită.

La Șușița și Siret ați năruit sforțările groaznice ale salbatecului dușman, dovedind lumii odată mai mult că «nici pe aici nu se trece». Aci cunosc generalul german Mackensen, ce este înfrângerea.

Mărășeștii fu mormântul iluziilor germane.

Scumpii mei Ostași,

Umăr la umăr. Armata I-a română împreună cu Corpurile VII și VIII Ruse, ați făcut zid împrejurul meu, dis-

prețuind moartea cu un eroism și un curaj legendar. În mijlocul vostru, înconjurat de Statul meu Major, lângă podul dela Cosmești, v'am privit și urmărit cu încredere, cum ați deschis piepturile voastre largi, înfruntând uraganul deslănțuit asupra voastră.

Majestatea Sa Regele, Marele nostru Căpitan, Scumpa noastră Regină, Alteța Sa Regală, nădejdea zilelor frumoase de mâine, disprețuind viața, au stat în ploaia de șrapnele alături de mine, admirând voinicia și bărbăția voastră, de care nicidecum nu s'au îndoit.

Gândiți bine ostași, că lumea întreagă privea atunci spre voi.

Din întinericul ce copleșise văile Șușiței și Siretului și din sângele ce curgea șiroaie la Străjescu și Doaga, s'a înălțat măreț și strălucitor gloria și faima voastră.

Eroismul vostru a cutremurat lumea și frumoasele noastre ținuturi, a deschis mormintele eroilor din Transilvania și Dobrogea, dela Jiu, Olt, Neajlov și Călugăreni, ca să admire răzbunarea chinului și pângăririi de 9 luni suferite de căminurile, de părinții, soțiile și copiii voștri.

Iar voi scumpi tovarăși de luptă ai Corpurilor VII și VIII Ruse, ați dat dovadă deplină, că numai cu sângele vostru, — vărsat alături de noi — nelăsând pe vrăjmaș să treacă peste trupul Țării noastre, ați stăvilat pe barbarul, care căuta să răpească libertatea prin care a renăscut Marea și Sfânta Rusie.

Ostași ai Armatei I-a,

Două zile după marea bătălie, dușmanul cu forțe proaspete, crezând că rezistența voastră e zdruncinată, și voinica voastră obosită, s'a năpustit din nou într-o cumplită sforțare să vă copleșească cu numărul lor și să vă învingă.

Le-ați dovedit cu un avânt nemaipomenit, că inimile voastre sunt mai presus de numărul lor, i-ați sângerat, i-ați respins, i-ați făcut una cu pământul, rămânând pe câmpul de bătaie mormane de mii de cadavre nemțești.

Ziua de 6 August a fost scrisă de voi cu litere de aur în cartea vitejiei neamului nostru, afirmând în lumea întreagă drepturile lui nebiruite.

Ostași !

Mândrii de voi, Țara și Majestatea Sa Regele prin mine vă mulțumește și vă admiră împreună cu aliații noștri, pe care i-ați uimit cu vitejia voastră, cu dorul și otărîrea nestrămutată de a muri până la unul, decât lăsați dușmanul să treacă peste pământul ce ne-a rămas.

Dimpreună cu voi *depun pe mormintele eroilor*, ce au căzut în această năpraznică luptă *florile recunoștinței unui popor, care acum, mai mult ca întotdeauna, nădăjduște în întregirea lui.*

Dela General la Soldat strângeți rândurile pline de mândria eroilor admirați de lumea întreagă și fiți gata ca atunci când ceasul deplinei răzbnări va suna, să goniți dincolo de hotare pe vrăjmășul cutropitor.

SĂ TRĂIȚI OSTAȘII MEI VITEJI, mândria și scutul fără seamăn al *Patriei și Tronului.*

Dat la Postul de Comandă al Armatei I-ă, astăzi 8 August 1917.

Comandantul Armatei I-a,

General, E. GRIGORESCU

Majestatea Sa Regele către Armată

— ORDIN DE ZI No. 39 —

Ostași de pe frontul român !

Luptele crâncene ce s'au dat în timpul ultimelor săptămâni, de către trupele ruso-române puse sub comanda Mea, au dat din nou la iveală însușirile ostășești ale armatelor aliate pe frontul român. După ce bravele Mele regimente din Armata II, cot la cot cu vitejii lor frați de armă din Armata IV rusă, au alungat pe vrăjmași din pozițiile ținute atâta timp, Armata I, împreună cu corpurile VIII și VII ruse, au știut să țină în respect valurile inamice ce încercase a rupe frontul Nord de Focșani. Mărăști, Mărășești, Panciu și Oituz, pentru Armata IX rusă, sunt niște nume cari constituie titlurile de glorie pentru trupele ce au luptat și sângerat acolo.

Cu piepturile voastre ați ridicat un zid mai tare decât granitul. Voința voastră, vitejia copiilor Țărilor noastre aliate, a pus o staviă potopului vrăjmășesc ce a vrut să se reverse asupra câmpiilor Moldovei, pentru a purta valurile sale și mai departe până în sânul Rusiei.

Cu mândrie Mă uit la voi și vă aduc mulțumirile Mele călduroase și recunoștința Mea ofițerilor și trupeii

cari v'ați purtat atât de bravi. Onoare acelora cari și-au lăsat viața pentru apărarea patriei lor.

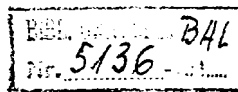
Ne mai așteaptă noi lupte, noi eforturi și noi jertfe ni se impun, căci vrăjmașul tot își mai ține capul sus. Nu uitați nici o clipă că drumul spre biruință duce numai într'o singură direcție: înainte; numai învingând pe vrăjmaș, puteți realiza străduințele voastre. Ați dovedit până acum că puterea voastră de rezistență e mai tare ca năvălirile vrăjmașului, iar vitejia voastră mai mare decât numărul lui. Va veni momentul când voi veți fi năvălitorii, când veți purta drapelul voastre înainte pentru a alunga pe vrăjmaș de pe pământul care nu este al lui, căci cât timp mai are un picior pe pământul vostru, biruința nu e desăvârșită.

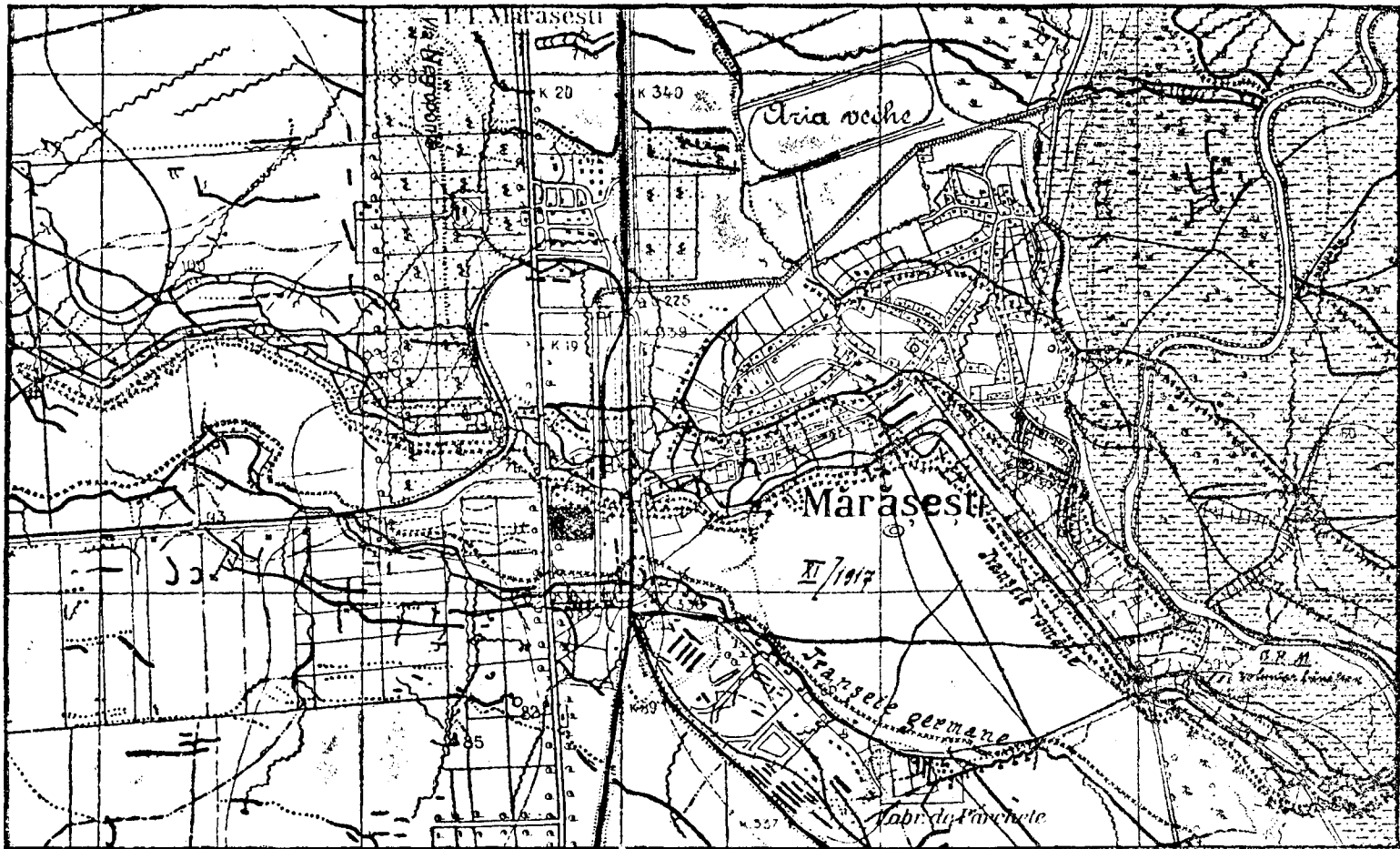
Vitejia ce ați arătat până aci, îmi dă dreptul să privesc cu încredere în viitor, căci luptăm pentru bunurile noastre cele mai sfinte și cauza noastră e justă, de aceea și biruința trebuie să fie a noastră.

Acest ordin trebuie citit la toate companiile, escadroanele și bateriile.

Dat la Cuartierul Nostru General în 12/25 August 1917.

FERDINAND

Imprejurimile Mărășeștilor, cu tranșeele române și germane

Schemă Bătăliei de la Mărășești

(24 Iulie - 10 Aug. 1917)

- Frontul vestit oștesc
- - - - - Retragerea Ruzilei
- Intervenția Românilor
- ■ ■ ■ ■ Frontul român stabilit

Scara 1:100.000

